

Духовним зором споглядаю я,
Як мляво плине час у пустоту безкраю,-
І по шляхах великих небуття перед очима пропливав
Затінених картин невпинна течія.
Яких століть проплив потік бентежний,
Яких племен пройшли ряди!
Гримить в минувшині безмежній
Луна їх дужої ходи.

Сюди текли патанів¹ лави,
Запрагнувши, як здобичі, держави.
Вози монгольської орди
Тяглися теж сюди,
На ці дороги,-
Їх колісниця перемоги
Збивала куряву на стоптаних шляхах
І несла в далеч переможний стяг.
Та на дорозі небуття від їхнього походу
Не залишився нині навіть слід.
Незмінно сяє синій круговид
Пречистим світлом Заходу і Сходу.

А потім шляхом, вдягненим у сталь,
На вогнедишній колісниці
Прийшли англійці,— і відчула даль
Тягар британської десниці.
Я знаю: змиє час ознаки їх доріг,
З країни геть зірве імперії тенета.
Я знаю: армії цих гендлярів метких
Не лишать сліду на шляхах планети.

Коли дивлюсь на Землю я земну,
То бачу люду незліченні тлуми,-
Їх різні юрби з гамором і шумом

Невпинно йдуть удалину,
Ідуть удалину,
Спонукані потребою людською
Іти вперед, не знати супокою
Ні в смерті, ні в житті.
Тож натовпи оті
Віками
Весло і рало стискають руками,
Копають поле, рубають ліс,
На ниві жнуть достиглий рис,-
У світі скрізь, в оселях всюди
Працюють люди.

Додолу скіпетри летять, вщухає барабанний гам,
Іде в непам'ять цвіль дурна всіляких
тріумфальних брам.
Нехай у байці для дітей існує соромливо
Очей кривавих блиск, боїв кривавих диво.

В усіх краях, у світі всюди
Працюють люди,-
В Бенгалії, Пенджабі, Гуджараті
На полі й в морі, на річках і в хаті
Їх голоси, і шум, і грюк
Зливаються в невпинний спільний звук,
В єдиний спів людського духу,
Спів поступу і руху.
Удень, вночі, завжди —
В час радощів і в час біди
Лунає клич великого життя,-
Летять у небуття
Імперій всяких нетривкі споруди,
Але працюють люди.

-----

1 Патани — гірські племена,
що живуть на північному заході Індії.

Перекладач: М. Бажан